

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Mapa interaktywna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Fragment artykułu Bolesława Zaremby, [w:] Myśl Polska, 1996.*
- Źródło: *Priorytety polskiej polityki zagranicznej 2012–2016.* Cytat za: www.msz.gov.pl.

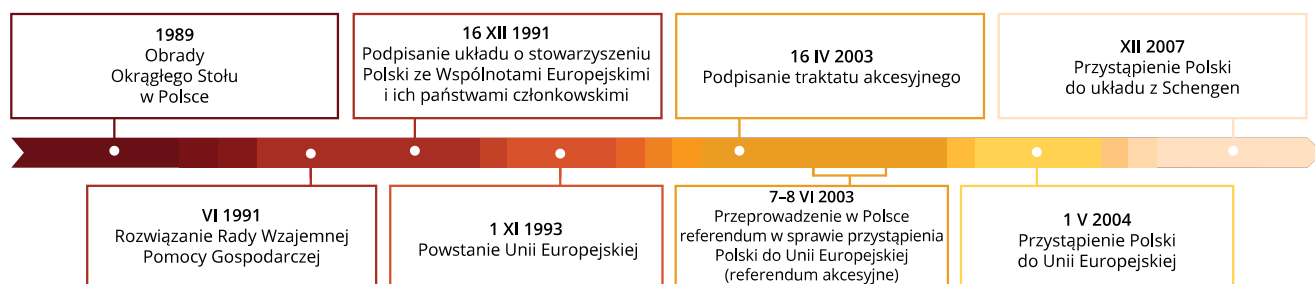
- Źródło: *Cezar*, [w:] Plutarch z Cheronei, *Żywoty sławnych mężów*, r. 28, tłum. M. Brożek, Wrocław 1976.
- Źródło: Appian z Aleksandrii, *Historia rzymska*, 19, t. 3, Wrocław 2004.
- Źródło: *Gajusz Juliusz Cezar*, [w:] Plutarch z Cheronei, *Żywoty sławnych mężów*, t. 6, tłum. M. Brożek, Wrocław 1976, s. 669.
- Źródło: , [w:] Swetoniusz Gajusz Trankwillius, *Żywoty cesarów*, *Boski Juliusz*, Wrocław 1987, s. 31–32.
- Źródło: , [w:] Lukan, *Wojna domowa*, t. I, Kraków 1994, s. 183–227.
- Źródło: Plutarch, *Żywoty sławnych mężów*, [w:] G. Chomicki, S. Sprawski, *Starożytność. Teksty źródłowe, komentarze i zagadnienia do historii w szkole średniej*, Kraków 1999, s. 253–254.
- Źródło: *Słownik kultury antycznej*, red. R. Kulesza, Warszawa 2012, s. 274.
- Źródło: Appian z Aleksandrii, *Historia rzymska*, 23, t. 3, Wrocław 2004.
- Źródło: *Gajusz Juliusz Cezar*, [w:] Plutarch z Cheronei, *Żywoty sławnych mężów*, t. 27, tłum. M. Brożek, Wrocław 1976, s. 706.
- Źródło: *O wojnie galijskiej*, Gajusz Juliusz Cezar, *O wojnie galijskiej*, ks. VII, 2004, s. 89.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej

Flagi Unii Europejskiej i Polski.

Źródło: Mielon, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 3.0.

Załamanie się komunizmu w 1989 r., a następnie rozpad Związku Sowieckiego w grudniu 1991 r. zmieniły sytuację polityczną w Europie Środkowo-Wschodniej. W Polsce i pozostałych krajach bloku wschodniego nastąpiły demokratyzacja ustrojów politycznych oraz głębokie zmiany gospodarcze: urynkowiono gospodarkę, dominujący do tej pory sektor państwowy był stopniowo redukowany, a jego miejsce zajmował sektor prywatny. W czerwcu 1991 r. została rozwiązana Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), która dotychczas nadzorowała współpracę krajów podporządkowanych ZSRS. Przed Polską i innymi państwami dawnego bloku wschodniego pojawiła się możliwość kształtowania współpracy międzynarodowej na nowej płaszczyźnie oraz skorzystania z zalet integracji europejskiej.

Twoje cele

- Wyjaśnisz, dlaczego Polska dążyła do integracji z Unią Europejską i jakie wymogi musiała spełnić.
- Omówisz wyniki badań opinii publicznej dotyczących stosunku Polaków do przystąpienia do UE.
- Ocenisz skutki przystąpienia Polski do Unii.

Przeczytaj

Sytuacja Polski po rozpadzie bloku państw komunistycznych

Upadek bloku wschodniego i rozwiązanie [Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej](#) (RWPG) wywarło głęboki wpływ na sytuację gospodarczą krajów postkomunistycznych, w tym również Polski. Dotychczasowe więzi z krajami socjalistycznymi zostały zerwane, raptem zamknęły się rynki zbytu dla własnej produkcji i pojawiły się trudności w dostępie do bazy surowcowej. Gwałtowny spadek wymiany handlowej spowodował załamanie się wielu gałęzi przemysłu.

W tej sytuacji Polska starała się wzmocnić swoje kontakty gospodarcze z krajami zachodnimi. Rząd polski podpisał z krajami zachodnimi szereg układów [bilateralnych](#). Współpracę z zagranicznymi kontrahentami systematycznie nawiązywały poszczególne polskie przedsiębiorstwa. W efekcie już w 1992 r. udział krajów Unii Europejskiej w polskim handlu zagranicznym wyniósł prawie 60 proc., a w następnych latach uległ dalszemu wzrostowi.

Rozwój współpracy z państwami zachodnimi przyniósł poważne korzyści polskiej gospodarce. Nastąpił znaczący wzrost gospodarczy, do Polski zaczął napływać zachodni kapitał, dzięki czemu możliwe były nowe inwestycje. Nowoczesne technologie trafiały do polskich firm, modernizowała się struktura krajowego przemysłu, dostosowując się do wymogów gospodarki europejskiej.

Rosyjski znaczek wypuszczony w 1989 r. z okazji 40-lecia RWPG. Hasło na górze głosi: „Postęp przez współpracę”. Przed organizacją były jeszcze tylko dwa lata istnienia.

Źródło: A. Sdobnikov, Wikimedia Commons, domena publiczna.

Droga Polski do Unii Europejskiej

Formalny wniosek o uzyskanie członkostwa we Wspólnotach Europejskich złożył w maju 1990 r. minister spraw zagranicznych Polski Krzysztof Skubiszewski. Po ponad rocznych negocjacjach 16 grudnia 1991 r. został podpisany układ o stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, który wszedł w życie 1 lutego 1994 roku. Układ miał obowiązywać nie dłużej niż 10 lat.

Dla Polski był to czas na przystosowanie swojej gospodarki do wymogów zachodniego systemu ekonomicznego. W tym okresie Polska miała ograniczyć inflację, zrównoważyć budżet oraz wprowadzić system gospodarki rynkowej i unowocześnić polskie przedsiębiorstwa tak, aby w przyszłości były one zdolne do konkutowania na rynkach zachodnich.

Akcesja Polski do UE

Równocześnie w życie wszedł układ z Maastricht, powołujący do życia Unię Europejską (podpisany w lutym 1992 r.), a Polska rozpoczęła starania o uzyskanie w niej pełnego członkostwa. W 1993 r. na szczycie Rady Europejskiej w Kopenhadze przedstawiciele państw Unii wyrazili zgodę na przyjęcie do niej krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz przedstawili warunki członkostwa – tzw. kryteria kopenhaskie. Dotyczyły one m.in. stabilności instytucji demokratycznych, praworządności, przestrzegania praw człowieka oraz sprawnej gospodarki rynkowej i zdolności do przyjęcia obowiązków wynikających z członkostwa. Formalny wniosek o przyjęcie do Unii Europejskiej Polska złożyła w kwietniu 1994 r. Rada Europejska wyznaczyła termin rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych dla Polski oraz Czech, Estonii, Słowenii, Węgier i Cypru na marzec 1998 roku.

Polska rozpoczęła intensywne przygotowania. W 1996 r. powstał Komitet Integracji Europejskiej, którego zadaniem było koordynowanie działań dostosowawczych do standardów zachodnich. Dwa lata później powołano Zespół Negocjacyjny, składający się z przedstawicieli resortów najbardziej zaangażowanych w negocjacje. Proces negocjacyjny polegał na ocenie zgodności polskiego ustawodawstwa z prawem Unii Europejskiej i sporządzeniu listy niezgodności, a następnie opracowaniu harmonogramu usuwania tych rozbieżności.

Traktat akcesyjny w imieniu Polski podpisali premier Leszek Miller i szef MSZ Włodzimierz Cimoszewicz oraz – na życzenie części państw jako trzeci przedstawiciel – ówczesna minister ds. europejskich Danuta Hübner. Ceremonia odbyła się na ateńskim Akropolu 16 kwietnia 2003 r.

Zwróć uwagę na przypinki, które mają przy marynarkach politycy. Co symbolizują?

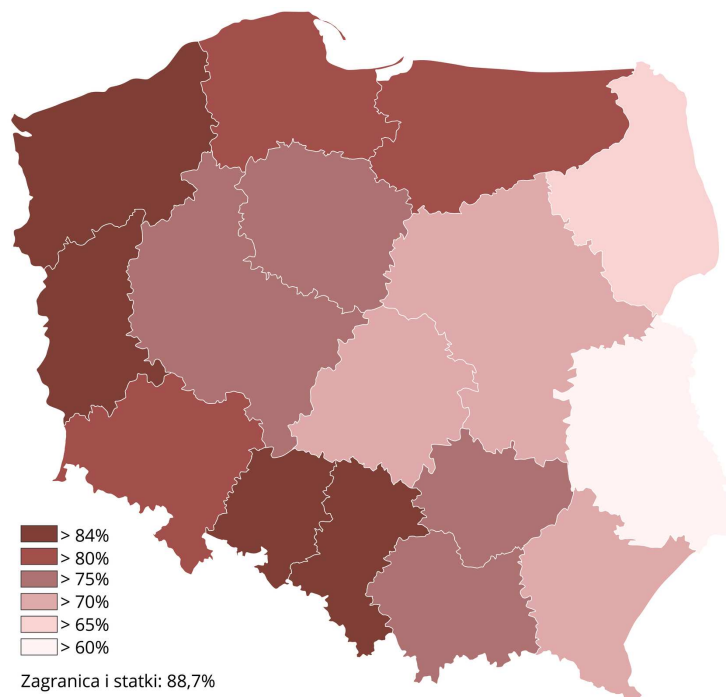
Źródło: PAP/R. Pietruszka, dostępny w internecie: dzieje.pl/aktualnosci/10-lat-temu-polska-podpisala-w-atenach-unijny-traktat-akcesyjny, tylko do użytku edukacyjnego.

Długotrwałe negocjacje zakończyły się podpisaniem traktatu akcesyjnego 16 kwietnia 2003 roku. Miał wejść w życie po jego [ratyfikacji](#) przez Polskę i wszystkie kraje członkowskie.

W ostatnim etapie negocjacji premier Leszek Miller zdołał uzyskać wyższe od wcześniej proponowanego dofinansowania polskiego rolnictwa w ramach dopłat unijnych, ale nadal były one niższe niż dla rolników starych krajów Unii (stopniowo miały być podnoszone w kolejnych latach aż do osiągnięcia takiego samego poziomu). Dla polskich rolników bardzo ważnym zastrzeżeniem było czasowe uniemożliwienie zakupu ziemi rolnej w Polsce przez cudzoziemców. Natomiast strona polska musiała zgodzić się na czasowe ograniczenia

w podejmowaniu pracy przez Polaków w krajach unijnych.

W dniach 7–8 czerwca 2003 r. odbyło się [referendum](#) akcesyjne, poprzedzone burzliwą kampanią, w której obawy eurosceptyków przeplatały się z nadziejami euroentuzjastów. Dla wielu Polaków decydujący okazał się głos papieża Jana Pawła II, który opowiedział się za przystąpieniem Polski do Unii. W referendum wzięło udział 58,8 proc. uprawnionych. Za przystąpieniem do Unii Europejskiej opowiedziało się 77,5 proc. głosujących.

Wyniki referendum akcesyjnego, procent głosów „tak” w poszczególnych województwach. W których województwach poparcie dla przystąpienia Polski do Unii było największe, a w których najmniejsze?

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o. na podstawie Robert Wielgórski, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 3.0.

Pełne członkostwo Polski i pozostałych dziewięciu krajów kandydujących (Cypru, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Słowacji, Słowenii i Węgier) nastąpiło 1 maja 2004 roku.

Polska w Unii Europejskiej

W pierwszych latach członkostwa Polski w Unii Europejskiej trwała ożywiona dyskusja między eurosceptykami – głównie przedstawicielami Ligi Polskich Rodzin i Samoobrony, a euroentuzjastami – przede wszystkim zwolennikami Platformy Obywatelskiej. Nabierała ona temperatury podczas okolicznościowych dyskusji na temat kierunków rozwoju Unii. Eurosceptycy obawiali się stopniowej utraty suwerenności i tożsamości

Uroczystość podpisania przez prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego dokumentu ratyfikacji traktatu dotyczącego przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii

narodowej, ubolewali nad wysokimi kosztami związanymi z koniecznością dostosowania polskiej gospodarki do standardów starych państw członkowskich. Euroentuzjaści podkreślali korzyści wynikające z zacieśnienia kontaktów z państwami Europy Zachodniej, zwłaszcza gospodarcze: dostęp do [funduszy strukturalnych](#) i rynku wewnętrznego Unii oraz wzrost inwestycji. Dla Polski korzystny był również bilans finansowy przynależności do Unii Europejskiej – w pierwszym, jeszcze niepełnym roku członkostwa Polska otrzymała z kasy unijnej 2,7 mld euro przy wniesionej przez nią składce w wysokości 1,3 mld euro.

Europejskiej, Pałac Prezydencki, 23 lipca 2003 roku.

Źródło: Wikimedia Commons.

W czerwcu 2004 r. odbyły się pierwsze w Polsce wybory do Parlamentu Europejskiego. Przy niskiej frekwencji, która wyniosła zaledwie 24,1 proc., dobry wynik osiągnęły partie zupełnie inaczej odnoszące się wobec członkostwa Polski w Unii – pierwsze miejsce zajęła najbardziej prounijna Platforma Europejska, która zdobyła 24,1 proc. głosów, a drugie miejsce eurosceptyczna Liga Polskich Rodzin z poparciem 15,9 proc. głosujących. Zainteresowanie Polaków wyborami do Parlamentu Europejskiego nie stanowiło jednak odzwierciedlenia ich stosunku do Unii Europejskiej. Według badań przeprowadzonych przez CBOS w 2006 r. liczba zwolenników przynależności Polski do Unii wzrosła do 80 proc., a przeciwników zmalała do 11 proc.

Flagi Polski i Unii Europejskiej. Co reprezentuje trzecia flaga?

Z czasem nastąpił wzrost poparcia dla procesu integracji. Przyczyniły się do tego dopłaty rolnicze, które poprawiły postrzeganie UE na wsi – wcześniej dominowały tam obawy przed napływem tańszej (bo silniej dotowanej) produkcji rolnej z zachodnich krajów Unii. Szybko rósł eksport do krajów unijnych, zwłaszcza polskiej żywności, który w ciągu dwóch lat uległ podwojeniu. Setki tysięcy Polaków mogło, mimo ograniczeń nałożonych przez niektóre kraje, legalnie wyjechać do pracy. Swoje rynki pracy dla Polaków jako pierwsze otworzyły Wielka Brytania, Irlandia i Szwecja. Dla Polaków zmagających się od lat z problemem ogromnego bezrobocia była to korzyść najwyższej ceny.

Główną wartością Unii Europejskiej jest jednolity rynek wewnętrzny, w ramach którego są realizowane cztery podstawowe wolności:

Wszystkie te wolności (poza czasowym ograniczeniami) stały się udziałem Polski. Dzięki temu rozwój polskiej gospodarki nabrał niespotykanej wcześniej dynamiki. Najbardziej odczuwalnym dla Polaków rezultatem była poprawa na rynku pracy –

stopa bezrobocia, która jeszcze w 2004 r. sięgała 20 proc., spadła do 9 proc. w 2008 roku.

Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej polska młodzież może też podejmować studia na uczelniach europejskich, na zasadach obowiązujących w kraju, w którym znajduje się wybrana uczelnia. Ponadto w grudniu 2007 r. Polska przystąpiła do układu z Schengen. Odtąd Polacy mogli przekraczać wewnętrzne granice UE bez kontroli granicznej i swobodnie podróżować po krajach członkowskich Unii.

Słownik

akcesja

(z łac. *accessio* – zbliżenie, od *accessus* – przystąpienie, przyjęcie do czegoś)
jednostronne przystąpienie do wielostronnej, obowiązującej już od pewnego czasu inne państwa umowy międzynarodowej

bilateralne

(z łac. *bi-* + *lateralis* – dwu- + boczny – od łac. *latus* – strona) dwustronne
fundusze strukturalne – pięć europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w ramach których rozdzielana jest ponad połowa środków unijnych (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki)

fundusze strukturalne

fundusze przyznawane w ramach unii Europejskiej na realizację polityki mającej na celu zrestrukturyzowanie oraz zmodernizowanie gospodarek państw członkowskich UE

Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej

RWPG, organizacja powołana w 1949 r. w Moskwie, której zadaniem było koordynowanie współpracy gospodarczej państw należących do bloku komunistycznego i podporządkowanych ZSRS; działała do 1991 roku

ratyfikacja

(franc. *ratification* z łac. *ratificatio* – usankcjonowanie) wyrażenie ostatecznej zgody na związanie się umową międzynarodową przez upoważniony do tego organ państwowy

referendum

(z łac. *referre* – odnosić się, informować) forma głosowania o charakterze powszechnym, w której udział mogą brać wszyscy obywatele uprawnieni do głosowania; referendum akcesyjne – referendum podejmowane w celu uzyskania zgody społeczeństwa na przystąpienie krajów kandydujących do Unii Europejskiej

respondent

(z łac. *respondens*, D. *respondentis* – odpowiadający, od *respondere* – odpowiadać) osoba fizyczna lub prawna przekazująca dane dla celów statystycznych

Słowa kluczowe

Unia Europejska, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, referendum akcesyjne, świat na przełomie tysiącleci

Bibliografia

A. Domagała, *Integracja Polski z Unią Europejską*, Warszawa 2011.

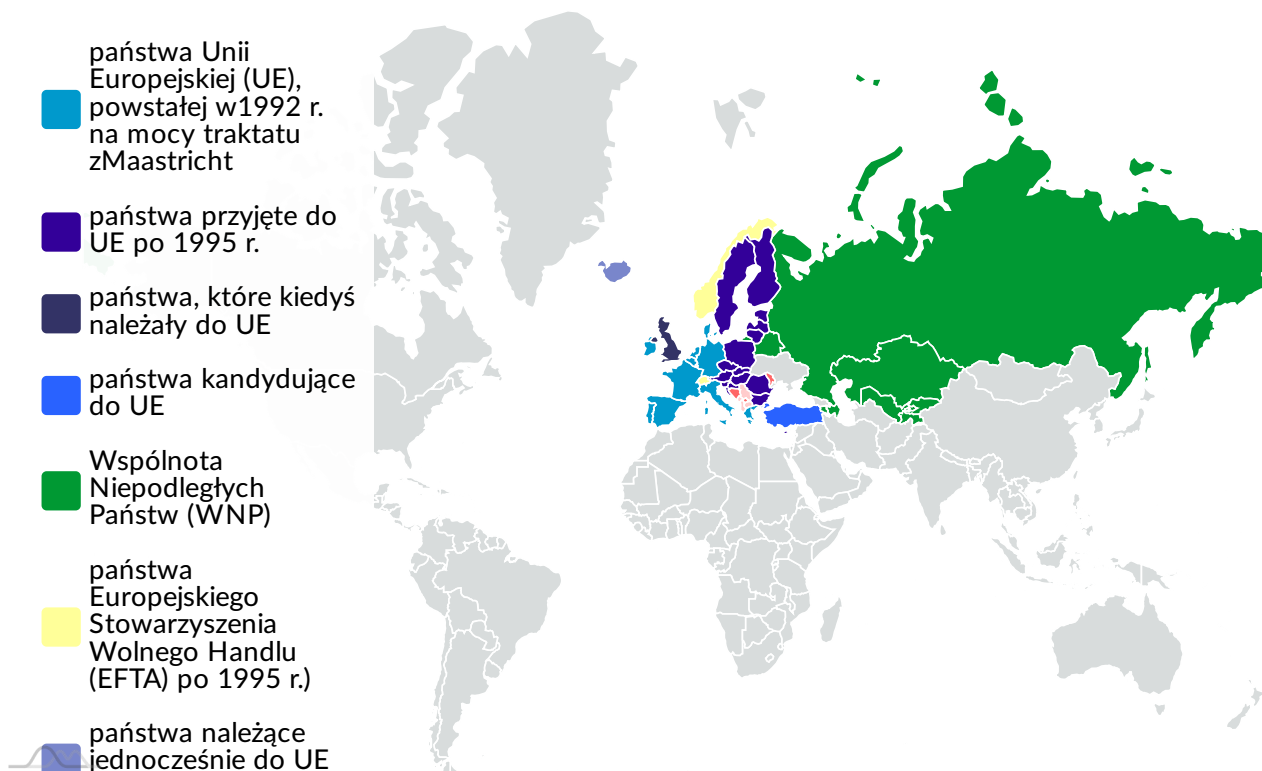
A. Dudek, *Historia polityczna Polski 1989–2012*, Kraków 2013.

W. Roszkowski, *Historia Polski 1914–2015*, Warszawa 2017.

Mapa interaktywna

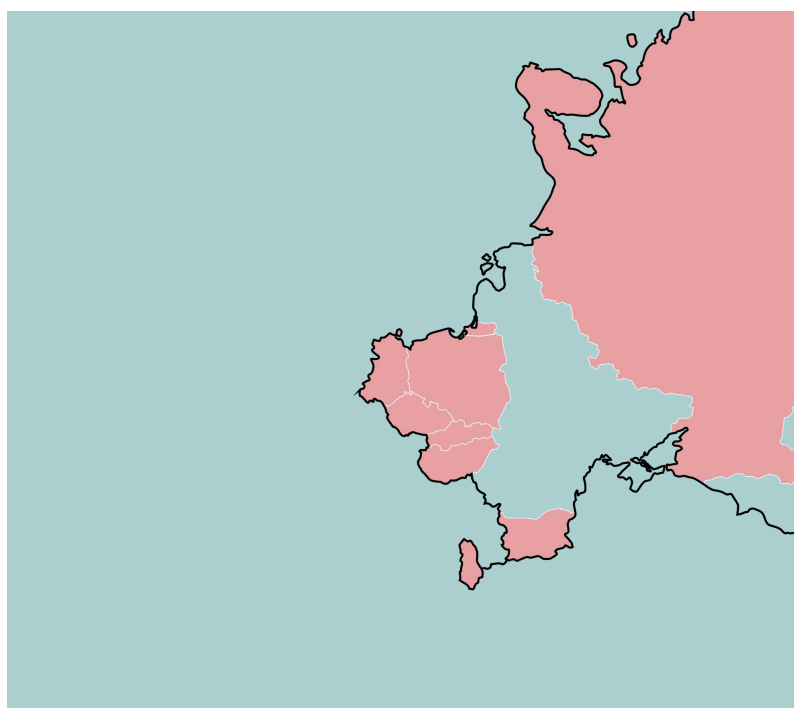
Polecenie 1

Zapoznaj się z mapą interaktywną, a następnie wykonaj kolejne polecenia.

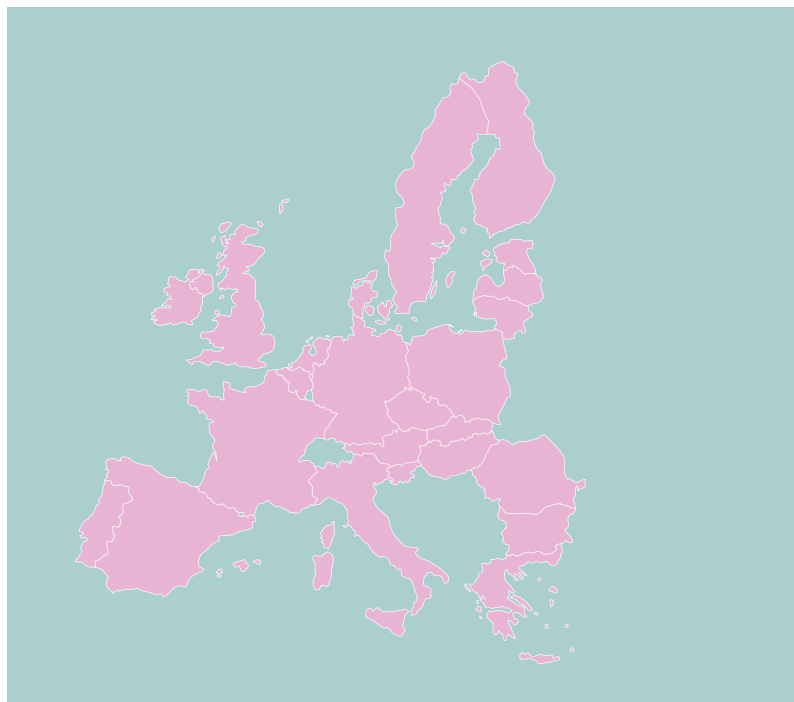

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

państwa należące do strefy Schengen

Unia Europejska po 2007 r.

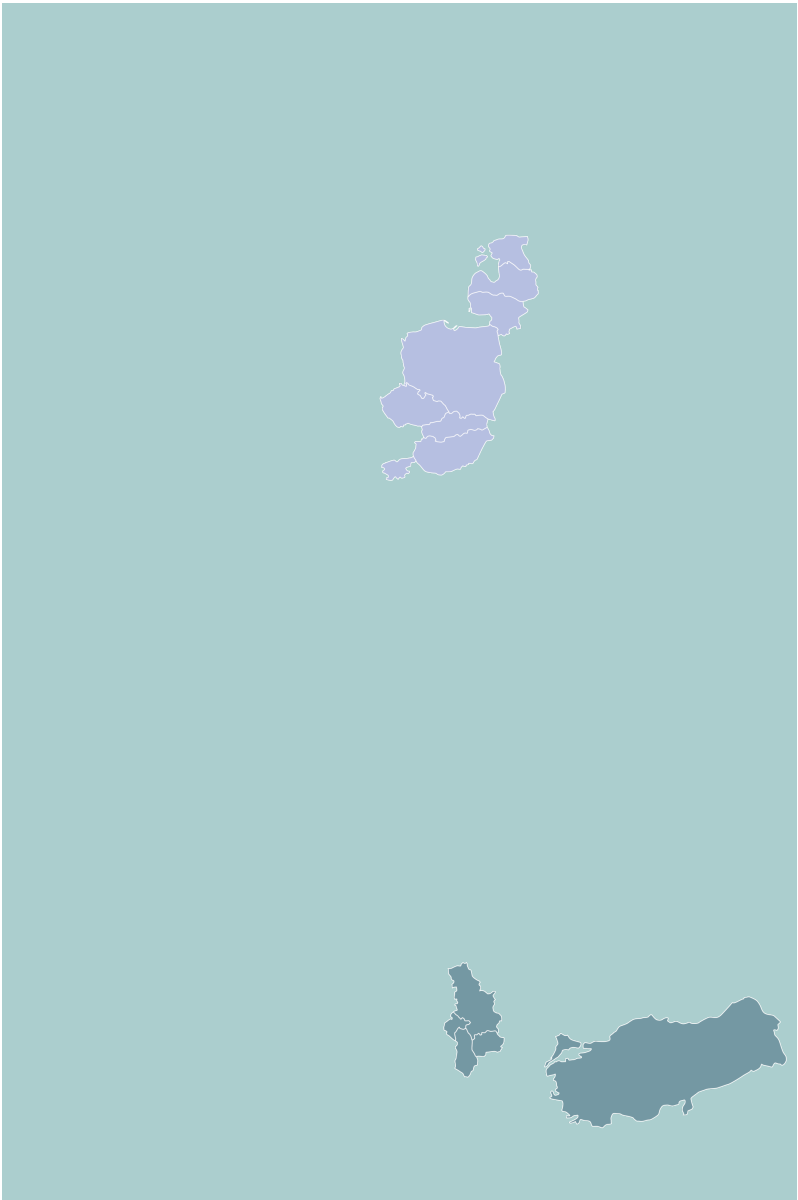
Unia Europejska wg stanu sprzed 2004 r.

Unia Europejska wg stanu od 2004 r.

państwa, które przystąpiły do Unii Europejskiej w 2004 r.

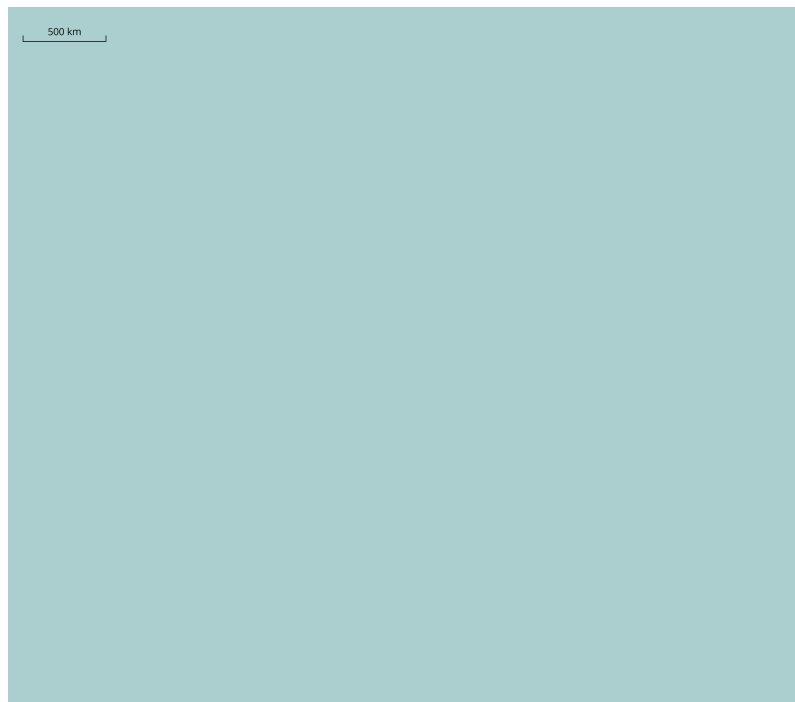
brexit

siatka

skala

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Polecenie 2

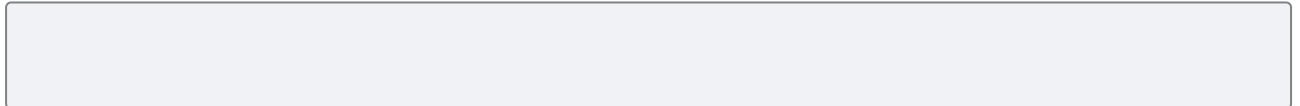
Wymień państwa, które zostały przyjęte do Unii Europejskiej w 2004 r. spoza państw dawnego RWPG.

Polecenie 3

Rozstrzygnij, czy poniższe zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe:

Wszystkie państwa należące wcześniej do Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, poza Rosją, do 2007 r. zostały przyjęte do Unii Europejskiej.

Uzasadnij odpowiedź, powołując się na dane z mapy.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wskaż zdania prawdziwe i fałszywe.

Zdanie	Prawda	Fałsz
W 2006 r. do Unii Europejskiej wraz z Polską zostały przyjęte wszystkie kraje z nią sąsiadujące.	☐	☐
Po przyjęciu Polski Unia Europejska nie była już rozszerzana.	☐	☐
Unia Europejska powstała w 1992 r. na mocy traktatu ateńskiego.	☐	☐

Ćwiczenie 2

Przeanalizuj dane statystyczne z tabeli, a następnie na ich podstawie uzupełnij zdania.

Kraje wstępujące do Unii (stan na rok 2003)

Kraj	Obszar w tys. km ²	Ludność w mln	PKB w mld euro	Dochód na głowę według parytetu siły nabywczej w tys. euro	Wzrost PKB	Inflacja	Bezr v
Cypr	9,2	0,7	11,3	18,9	1,9	4,0	4,4
Czechy	78,9	10,2	75,7	15,5	2,9	0,1	7,8
Estonia	45,2	1,3	7,4	10,5	4,7	1,3	10,1
Litwa	65,3	3,4	16,1	10,6	9,0	-1,2	12,7
Łotwa	64,6	2,4	9,2	9,0	7,5	2,9	10,5
Malta	0,3	0,4	4,4	16,8	2,8	2,6	8,2
Polska	312,7	38,2	185,2	10,4	3,7	0,8	19,2
Słowacja	49,0	5,4	28,8	11,8	4,2	8,4	17,1
Słowenia	20,3	2,0	24,5	17,2	2,3	5,6	6,5
Węgry	93,0	10,1	73,2	13,4	2,9	4,7	5,8

Dane za: Witold Gadomski, *Nowa dziesiątka w Unii*, „Gazeta wyborcza”, 10.05.2004.

Spośród państw, które na początku XXI w. ubiegały się o członkostwo w Unii Europejskiej, tylko dwa były spoza dawnego bloku komunistycznego: Cypr ☐ / Estonia ☐

/Słowenia oraz Węgry ☐ / Łotwa ☐ / Malta ☐. Jednocześnie były to państwa o

najniższym ☐ / najwyższym ☐ dochodzie na głowę. Polska należała do państw o

najwyższym ☐ / najniższym ☐ bezrobociu, ale jednocześnie o niskiej ☐ /

wysokiej ☐ inflacji. Polska była również państwem o najwyższym ☐ /
najniższym ☐ potencjale demograficznym.

Ćwiczenie 3

Ułóż podane wydarzenia w kolejności chronologicznej.

referendum akcesyjne

powołanie Komitetu Integracji Europejskiej

przystąpienie Polski do Unii Europejskiej

podpisanie traktatu nicejskiego

podpisanie traktatu z Maastricht

podpisanie układu o stowarzyszeniu

Ćwiczenie 4

Przeanalizuj dane z tabeli i na ich podstawie przedstaw, jak zmieniały się poglądy respondentów w kwestii przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w okresie poprzedzającym referendum akcesyjne.

Poparcie dla przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w latach 1994–2000 (w %)

Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii E							
Warianty odpowiedzi	Wskaźania respondentów wg terminów badań						
	VI 1994	V 1995	V 1996	III 1997	IV 1997	VIII 1997	V 1998
Za przystąpieniem do UE	77	72	80	72	72	72	66
Przeciw przystąpieniu	6	8	7	12	11	12	19
Trudno powiedzieć	17	19	13	16	18	15	15

Dane za: Jadwiga Sztaba, *Debata o polskiej drodze do Unii Europejskiej w latach 2001–2003*, Kielce 2015, s. 117.

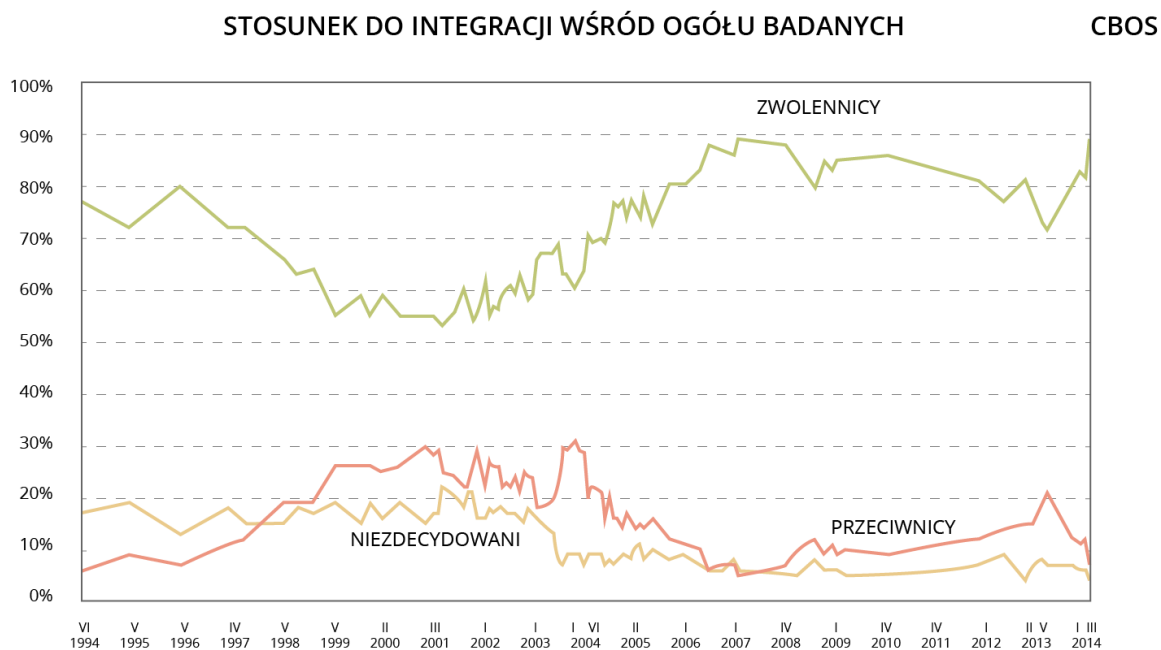
Tvoja odpowiedź

Ćwiczenie 5

Na podstawie treści źródeł A, B i C wyjaśnij przyczyny zmian w poglądach Polaków na integrację Polski z Unią Europejską po 2004 r.

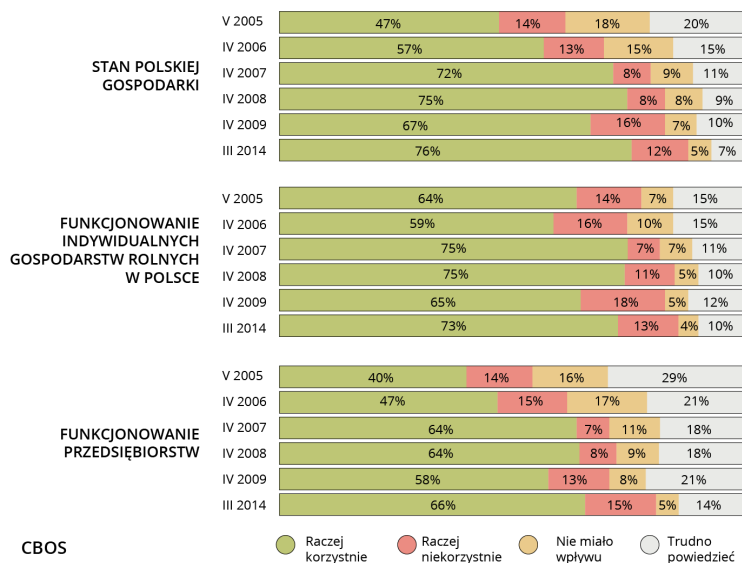
Źródło A

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o. na podstawie: *Opinie i Diagnozy nr 29, 25 lat wolności – bilans zmian*, pod red. M. Grabowskiej i B. Roguskiej, CBOS, Warszawa 2014, s. 184, licencja: CC BY-SA 3.0.

Źródło B

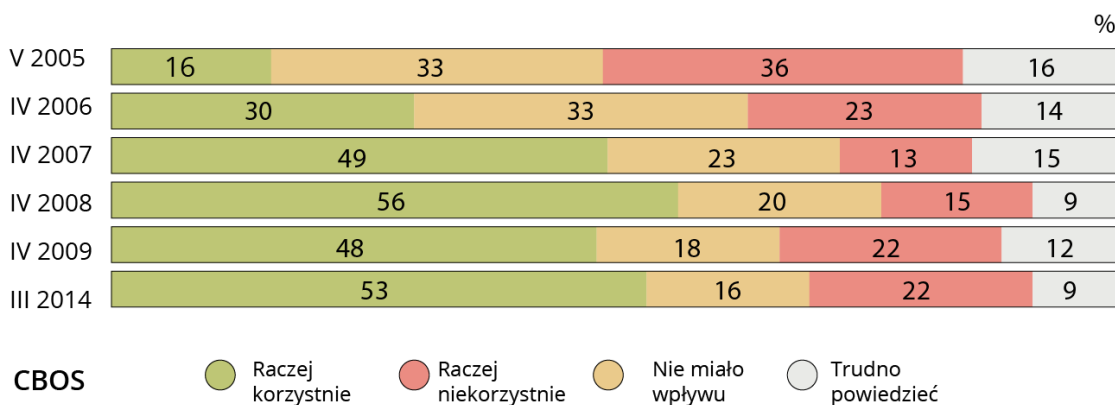
CZY, PANA(I) ZDANIEM, PRZYSTĄPIENIE POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ
WPŁYNĘŁO RACZEJ KORZYSNIE, RACZEJ NIEKORZYSNIE CZY TEŻ NIE MIAŁO
WPŁYWU NA:

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o. na podstawie: *Opinie i Diagnozy nr 29, 25 lat wolności – bilans zmian*, pod red. M. Grabowskiej i B. Roguskiej, CBOS, Warszawa 2014, s. 194, licencja: CC BY-SA 3.0.

Źródło C

CZY, PANA(I) ZDANIEM, PRZYSTĄPIENIE POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ
WPŁYNĘŁO RACZEJ KORZYSNIE, RACZEJ NIEKORZYSNIE CZY TEŻ NIE MIAŁO
WPŁYWU NA MATERIALNE WARUNKI ŻYCIA POLAKÓW?

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o. na podstawie: *Opinie i Diagnozy nr 29, 25 lat wolności – bilans zmian*, pod red. M. Grabowskiej i B. Roguskiej, CBOS, Warszawa 2014, s. 196, licencja: CC BY-SA 3.0.

Twoja odpowiedź

Ćwiczenie 6

Zapoznaj się z tekstem źródłowym, a następnie rozstrzygnij, czy jest on wyrazem euroentuzjazmu, czy eurosceptycyzmu. Uzasadnij odpowiedź.

” Fragment artykułu Bolesława Zaremby

Nie podlega żadnej kwestii, że sprawa integracji Polski z UE jest w chwili obecnej jednym z zasadniczych problemów. Prof. Jadwiga Staniszkis uważa nawet, że w najbliższym czasie będziemy świadkami wymuszenia przez UE kolejnej „restrukturyzacji” na wielką skalę. Tym razem mają być „przekształcone” sektory paliwowy, stoczniowy, hutniczy, wydobywczy i energetyczny. Po tym, czego doświadczyliśmy w latach minionych, jest wysoce prawdopodobne, że chodzi o nic innego, jak o przejęcie kontroli nad tymi sektorami przez czynniki zewnętrzne bądź wprost neutralizację (czytaj likwidację) tych gałęzi, które uznano na Zachodzie za zbyt konkurencyjne (stocznie polskie). O tym, że nie ma to nic wspólnego z wolnym rynkiem, wiedzą wszyscy wtajemniczeni. Na zewnątrz jednak szafuje się hasłami o modernizacji i wolnym rynku. Wymuszanie upadłości, niedopuszczanie do prawdziwej restrukturyzacji, duszenie eksportu polskiego – to są reguły gry, z którymi spotykamy się na co dzień.

Źródło: *Fragment artykułu Bolesława Zaremby, [w:] Myśl Polska, 1996.*

Twoja odpowiedź

Ćwiczenie 7

Przeanalizuj dane z tabeli, a następnie scharakteryzuj partie polityczne będące najbardziej zagorzałymi zwolennikami i najbardziej zaciętymi przeciwnikami akcesji Polski do Unii Europejskiej.

Zdania-opinie zawierające poglądy polityków poszczególnych partii na kwestię akcesji

Ugrupowanie	Zdania-opinie				
	Ee	Eo	Er	Ep	Es
PO	50	41	7	2	0
SLD-UP	40	49	10	1	0
PiS	7	28	62	1	2
PSL	6	9	55	15	15
LPR	0	4	6	72	16
Samobrona	2	8	12	31	45

Ee – euroentuzjaści, Eo – eurooptymiści, Er – eurorealiści, Ep – europesymiści, Es – eurosceptycy

Dane za: Jadwiga Sztaba, *Debata o polskiej drodze do Unii Europejskiej w latach 2001–2003*, Kielce 2015, s. 54.

Twoja odpowiedź

Ćwiczenie 8

Zapoznaj się ze źródłami A i B, a następnie rozstrzygnij, czy opinie respondentów zaprezentowane w źródle B były zgodne z priorytetami polskiej polityki zagranicznej wymienionymi w źródle A.

Źródło A

” *Priorytety polskiej polityki zagranicznej 2012–2016*

Polską wizję zjednoczonej Europy można scharakteryzować za pomocą trzech haseł: konkurencyjność, solidarność, otwartość. Istotne jest dążenie do głębszej integracji europejskiej – zarówno gospodarczej, jak i politycznej. Należy także wzmocnić instytucje europejskie, aby mogły skutecznie realizować powierzane im zadania. W koncepcji docelowej pożądaną jest, aby Unia Europejska przybrała postać unii politycznej. Nie należy tej wizji traktować jako superpaństwa eliminującego gospodarcze czy tożsamościowe interesy poszczególnych państw członkowskich. [...] Istnieje konieczność poprawy funkcjonowania strefy euro. Ze względu na potencjalne szkody dla całego projektu integracji europejskiej kluczowe jest stworzenie takiej architektury współpracy, w tym zarządzania gospodarczego, aby nie nastąpiło pogłębienie podziału między państwami strefy euro oraz spoza niej. Akcesja Polski do strefy euro będzie mogła nastąpić dopiero wtedy, gdy warunki w niej panujące się ustabilizują, a Polska będzie na to przygotowana pod względem makroekonomicznym i prawnym.

Źródło: *Priorytety polskiej polityki zagranicznej 2012–2016*. Cytat za: www.msz.gov.pl.

Źródło B

Wykres. Opinie o integracji europejskiej, 2009 r.

Źródło: dane na podstawie: Opinie o sytuacji w strefie euro i integracji europejskiej, Komunikat z badań CBOS, BS 103/2012.

Tak, były zgodne ▼

Uzasadnienie

Dla nauczyciela

Autor: Joanna Kalinowska

Przedmiot: Historia i teraźniejszość, Historia

Temat: Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Zakres podstawowy

LIV. Świat na przełomie tysiącleci. Uczeń:

4) charakteryzuje kontynuację procesu integracji w Europie i przedstawia główne etapy rozwoju Unii Europejskiej.

LIX. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie na przełomie XX i XXI wieku. Uczeń:

5) charakteryzuje i ocenia polską politykę zagraniczną (w tym przystąpienie Polski do NATO i do Unii Europejskiej).

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

VI. Świat i Polska w latach 1991–2001. Uczeń:

12) charakteryzuje znaczenie wstąpienia Polski do NATO w 1999 roku i do Unii Europejskiej w 2004 roku;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny dążenia Polski do integracji z Unią Europejską;
- opisuje drogę Polski do Unii Europejskiej;
- ocenia skutki przystąpienia Polski do Unii.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych;
- analiza materiału źródłowego (porównawcza);
- dyskusja;
- mapa myśli.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;

- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Przygotowanie do zajęć. Nauczyciel loguje się na platformie i udostępnia uczniom e-materiał: „Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej”. Zapowiada, że zadaniem uczniów będzie przygotowanie prezentacji na podstawie treści sekcji „Przeczytaj”.
2. Oprócz tego nauczyciel prosi, aby uczniowie przygotowali się do dyskusji na temat: Czy przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło korzystnie na sytuację kraju na arenie międzynarodowej i życie Polaków? Uczniowie powinni sformułować argumenty, mogą w tym celu zebrać opinie w swoim bezpośrednim otoczeniu.

Faza wstępna:

1. Nauczyciel wyświetla temat oraz cele zajęć i poleca wybranemu uczniowi lub uczennicy ich przeczytanie. Przedstawia kryteria sukcesu.
2. Raport z przygotowań. Nauczyciel za pomocą dostępnego w panelu użytkownika raportu sprawdza przygotowanie uczniów do lekcji, m.in. kto zapoznał się z udostępnionym e-materiałem. Prowadzący zadaje uczniom pytanie o umiejscowienie tematu lekcji w czasie. Pyta: W jakim okresie się znajdujemy? Co ważnego działo się wcześniej?

Faza realizacyjna:

1. Prezentacje uczniów. Wskazani uczniowie lub ochotnicy prezentują i omawiają efekty swojej pracy. Nauczyciel oraz inni uczniowie zadają pytania prezentującym, w razie potrzeby uzupełniają ich wypowiedzi.
2. Praca z multimedium („Mapa interaktywna”). Uczniowie zapoznają się z materiałem, nauczyciel czyta polecenie 2: „Wymień państwa, które zostały przyjęte do Unii Europejskiej w 2004 r. spoza państw dawnego RWPG”. Uczniowie wykonują je indywidualnie, podobnie jak polecenie 3: na podstawie mapy oceniają prawdziwość podanego zdania.
3. Uczniowie wykonują w parach ćwiczenia 3 i 4 z sekcji „Sprawdź się”: porządkują chronologicznie wydarzenia i odnoszą się do badania opinii publicznej przed referendum akcesyjnym. Następnie porównują swoje odpowiedzi z inną dwójką uczniów.
4. Nauczyciel, korzystając z tablicy interaktywnej lub rzutnika, wyświetla treść ćwiczenia 5, w którym uczniowie wyjaśniają przyczyny zmian w poglądach Polaków na integrację Polski z Unią Europejską po 2004 r. Następuje wspólne rozwiązanie zadania na forum klasy.
5. Dyskusja. Nauczyciel nawiązuje do pytania zadanego przed zajęciami: Czy przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło korzystnie na sytuację kraju na arenie międzynarodowej i życie Polaków? Uczniowie przedstawiają swoje opinie i je uzasadniają. Nauczyciel może prosić uczniów, by powoływali się na doświadczenia swoje i swojego otoczenia celem doprecyzowania wypowiedzi. Wybrana osoba może notować najważniejsze punkty na tablicy. Na koniec nauczyciel może zorganizować głosowanie, podczas którego uczniowie odpowiedzą na pytanie: Czy jesteś za tym, aby Polska pozostała w Unii Europejskiej?

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel ponownie wyświetla na tablicy temat lekcji zawarty w sekcji „Wprowadzenie” i inicjuje krótką rozmowę dotyczącą kryteriów sukcesu. Czego uczniowie się nauczyli?

2. Prowadzący omawia przebieg zajęć, wskazuje mocne i słabe strony pracy uczniów. Może nagrodzić ocenami za aktywność uczniów najbardziej zaangażowanych w zajęcia.

Praca domowa:

Opisz przystąpienie Polski do Unii Europejskiej z punktu widzenia euroentuzjasty oraz eurosceptyka. Pamiętaj, że Polska przystąpiła do UE w 2004 r. i twoja praca powinna uwzględniać tę perspektywę czasową.

Materiały pomocnicze:

A. Domagała, *Integracja Polski z Unią Europejską*, Warszawa 2011.

A. Dudek, *Historia polityczna Polski 1989–2012*, Kraków 2013.

W. Roszkowski, *Historia Polski 1914–2015*, Warszawa 2017.

Wskazówki metodyczne:

- Uczniowie mogą zapoznać się przed lekcją z sekcją „Mapa interaktywna”, aby przygotować się do późniejszej pracy.